

Vergaderjaar 1993–1994

22 487 **Herziening van het procesrecht in zaken van personen- en familierecht**

23 003 **Herziening van de maatregel van ondertoezichtstelling van minderjarigen (artikelen 254 en volgende van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek)**

Nr. 13 **BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 16 november 1993

In de nota naar aanleiding van het eindverslag inzake het wetsvoorstel tot herziening van het procesrecht van personen- en familierecht (22 487), alsmede in de memorie van antwoord inzake het wetsvoorstel tot herziening van de maatregel van ondertoezichtstelling van minderjarigen (23 003) heb ik aangekondigd, dat ik in verband met **de uitvoerige discussie over de zogenaamde contra-expertise**, advies zou inwinnen bij de Adviescommissie voor het Burgerlijk Procesrecht.

De Adviescommissie die, zoals bekend, betrokken is bij de voorbereiding van de aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in verband met de herziening van de rechterlijke organisatie, blijkt de mening te zijn toegedaan dat aanpassingen van het burgerlijk procesrecht niet dienen te voorzien in enige verplichting voor de rechter om deskundigen te benoemen en dat de rechter de vrijheid moet behouden zich al dan niet door deskundigen te laten voorlichten. Dit geldt ook voor het familieprocesrecht.

De Adviescommissie deelt mijn opvatting dat het niet wenselijk is om de rechter te verplichten om de zaak aan te houden in alle gevallen waarin de raad voor de kindbescherming een advies aan de rechter heeft uitgebracht en waarin de ouders te kennen hebben gegeven dat zij nog een deskundigenrapport willen overleggen. Indien de rechter verplicht zou worden een nieuw deskundigenrapport af te wachten, zou dat kunnen leiden tot langdurig oponthoud, hetgeen, in het bijzonder in procedures betreffende kindbeschermingszaken, onwenselijk kan zijn.

In kindbeschermingszaken zijn vele situaties denkbaar waarin aanhouding van de procedure voor een nieuw onderzoek de belangen van het kind zou schaden. Zo kan de spoedeisendheid van een in het belang van het kind te nemen maatregel, het belastende karakter van de door het kind aan het onderzoek te verlenen medewerking of van een te lang uitblijven van een beslissing, zich tegen verdere aanhouding van de

procedure verzetten, zeker wanneer een onderzoek van de raad voor de kindbescherming, waarmee enige tijd gemoeid is, reeds heeft plaatsgevonden.

Indien een aanhouding van de procedure op gespannen voet komt te staan met de belangen van het kind, moet de rechter vrij zijn van aanhouding af te zien en te beslissen op grond van de informatie die hij inmiddels van het kind, de ouders, en de raad voor de kindbescherming heeft verkregen.

Indien de belangen van het kind zich tegen aanhouding niet verzetten, zal de rechter, indien de ouder dit wenst teneinde een eigen deskundigenonderzoek te kunnen uitbrengen, de zaak zonodig aanhouden. Indien de ouder eigener beweging een deskundige inschakelt, zal het deskundigenrapport als schriftelijk bewijs worden gewaardeerd.

De wens om op dit punt de rechter nadere verplichtingen op te leggen zie ik als een neerslag van de onvrede over het kindbeschermingsrecht die geleid heeft tot de rapporten van de commissie Gijsbers en de commissie Vliegthart (1990-1991, 21 818, nr. 2). Dat deze onvrede door mij ter harte is genomen blijkt uit mijn beleidsnota «Justitiële jeugdbescherming: met recht in beweging» (1990-1991, 21 980, nrs. 1-2), waarin voornemens zijn aangekondigd die inmiddels voor een belangrijk deel zijn gerealiseerd en die, in hun onderlinge samenhang gezien, naar ik verwacht in voldoende mate tegemoet zullen komen aan de onvrede van ouders over hun positie in het kindbeschermingsrecht.

Wat de rapporten van de raad voor de kindbescherming betreft, komt het mij voor, dat de wijze waarop een onderzoek wordt uitgevoerd, zeer bepalend kan zijn voor de waardering ervan door de ouder. Dat de uitvoering van het onderzoek mijn aandacht heeft, blijkt uit de onlangs tot stand gebrachte richtlijnen voor het opstellen van de rapporten van de raad voor de kindbescherming, een maatregel die ik in eerdergenoemde beleidsnota heb aangekondigd en die inmiddels is gerealiseerd, alsmede uit de toerusting van de raden met meer deskundigheid. Een kwalitatief hoogstaand rapport van de raad voor de kindbescherming zal, naar ik verwacht, de behoefte aan nadere deskundigenrapporten doen afnemen.

Overigens merk ik op dat verbetering van de wijze waarop het onderzoek plaatsvindt, natuurlijk nimmer zal kunnen wegnemen dat in bepaalde situaties ouders zich heel moeilijk zullen kunnen neerleggen bij maatregelen die in het belang van hun kind zijn vereist. Ook een tegenonderzoek zal daar niet aan tegemoet kunnen komen.

Ik streef er naar om met de in eerder genoemde beleidsnota «Justitiële jeugdbescherming: met recht in beweging» aangekondigde, en inmiddels in gang gezette, maatregelen, een juist evenwicht tot stand te brengen tussen de bescherming van de belangen van ouders enerzijds en de bescherming van de belangen van kinderen anderzijds. De invoering van een verplichting voor de rechter om de behandeling van een procedure waarin de raad voor de kindbescherming een rapport heeft uitgebracht, aan te houden zo vaak als ouders dat wensen, past hierin niet. Dit zou de belangen van het kind kunnen schaden en het bedoelde evenwicht verstoren.

De Staatssecretaris van Justitie,
A. Kosto